

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MICHAL BOBEK
της 5ης Σεπτεμβρίου 2018¹

Υπόθεση C-215/17

Nova Kreditna Banka Maribor d.d.
κατά
Republika Slovenija

[αίτηση του Vrhovno sodišče Republike Slovenije
(ανώτατου δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας)
για την έκδοση προδικαστικής απόφασεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα – Απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων – Πιστωτικά ιδρύματα υπό τη δεσπίζουσα επιρροή του κράτους – Εθνικοί κανόνες που παρέχουν απεριόριστη πρόσβαση σε ορισμένες πληροφορίες σχετικές με εμπορικές συμβάσεις που συνάπτονται από τέτοια ιδρύματα»

I. Εισαγωγή

1. Η Nova Kreditna Banka Maribor, d.d. (στο εξής: NKBM) είναι σλοβένικη τράπεζα. Μια δημοσιογράφος υπέβαλε αίτηση στην εν λόγω τράπεζα ζητώντας πρόσβαση σε κατάλογο πληροφοριών σχετικών με συμβάσεις που είχε συνάψει η NKBM με εταιρίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, δικηγορικές εταιρίες και εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες διανοητικής φύσεως. Η εν λόγω αίτηση υπεβλήθη σύμφωνα με τους κανόνες της σλοβένικης νομοθεσίας που διέπουν την πρόσβαση στα έγγραφα. Κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως, η Δημοκρατία της Σλοβενίας κατείχε την πλειοψηφία των μετοχών της NKBM. Είχε επίσης ανακεφαλαιοποιήσει την εν λόγω τράπεζα. Για τους λόγους αυτούς, η εθνική νομοθεσία για την πρόσβαση στα έγγραφα είχε εφαρμογή επί της τράπεζας κατά τον χρόνο εκείνο και φαίνεται ότι οι πληροφορίες τις οποίες ζήτησε η δημοσιογράφος έπρεπε, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, να έχουν παρασχεθεί.

2. Η NKBM απέρριψε την αίτηση της δημοσιογράφου. Η δημοσιογράφος υπέβαλε καταγγελία στη διοικητική αρχή της Σλοβενίας που είναι αρμόδια για την πρόσβαση σε πληροφορίες, η οποία διέταξε την τράπεζα να παράσχει πρόσβαση στις ζητηθείσες πληροφορίες. Η NKBM προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Της υποθέσεως έχει πλέον επιληφθεί το Vrhovno sodišče

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

Republike Slovenije (ανώτατο δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας) δικάζον κατ' αναίρεση. Το εν λόγω δικαστήριο υπέβαλε δύο προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, ζητώντας διευκρινίσεις σχετικά με τη συμβατότητα της σλοβένικης νομοθεσίας για την πρόσβαση σε έγγραφα τόσο με την οδηγία 2003/98/ΕΚ² όσο και με τον κανονισμό (ΕΕ) 575/2013³.

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

1. Η οδηγία 2003/98

3. Με την οδηγία 2003/98 επιδιώκεται, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, να καθιερωθεί «στοιχειώδης δέσμη κανόνων που διέπουν την περαιτέρω χρήση και τους πρακτικούς τρόπους για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης υφιστάμενων εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα των κρατών μελών».

4. Το άρθρο 1, παράγραφος 2, της εν λόγω οδηγίας περιλαμβάνει κατάλογο εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής της. Στο στοιχείο γ' προβλέπει, ειδικότερα, ότι η οδηγία δεν εφαρμόζεται σε «έγγραφα στα οποία η πρόσβαση αποκλείεται δυνάμει των καθεστώτων πρόσβασης που ισχύουν στα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων, για λόγους [...] εμπορικού απορρήτου (π.χ. επιχειρηματικό, επαγγελματικό ή εταιρικό απόρρητο)».

5. Η οδηγία ορίζει επίσης, στο άρθρο 1, παράγραφος 3, ότι «βασίζεται στα υφιστάμενα στα κράτη μέλη καθεστώτα πρόσβασης και δεν θίγει τα καθεστώτα αυτά».

6. Το άρθρο 2 της οδηγίας προβλέπει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους ορισμούς για τους σκοπούς της οδηγίας:

«1. Ως “φορείς του δημόσιου τομέα”: νοούνται οι κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις οι σχηματιζόμενες από μία ή περισσότερες από τις αρχές αυτές ή από έναν ή περισσότερους από τους εν λόγω οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

2. Ως “οργανισμός δημοσίου δικαίου”: νοείται κάθε οργανισμός:

α) που έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, και

β) που έχει νομική προσωπικότητα, και

γ) του οποίου, είτε η δραστηριότητα χρηματοδοτείται κατά κύριο λόγο από το κράτος, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου· είτε η διαχείρισή του υπόκειται στην εποπτεία των ανωτέρω· είτε διοικείται, διευθύνεται ή εποπτεύεται από όργανο του οποίου περισσότερα από τα μισά μέλη διορίζονται από το κράτος, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές, ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·

2 Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα (ΕΕ 2003, L 345, σ. 90), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/98/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 175, σ. 1).

3 Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ 2013, L 176, σ. 1, και διορθωτικά ΕΕ 2013, L 208, σ. 68, και ΕΕ 2013, L 321, σ. 6).

[...]».

2. Ο κανονισμός 575/2013

7. Το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 575/2013 καθορίζεται με το άρθρο 1, το οποίο έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει ενιαίους κανόνες που αφορούν τις γενικές προληπτικές απαιτήσεις προς τους οποίους οφείλουν να συμμορφώνονται τα ιδρύματα που εποπτεύονται δυνάμει της οδηγίας 2013/36/ΕΕ σε σχέση με τα κατωτέρω στοιχεία:

[...]

ε) απαιτήσεις δημοσιοποίησης.

[...]».

8. Το όγδοο μέρος του εν λόγω κανονισμού επιγράφεται «Δημοσιοποίηση πληροφοριών από τα ιδρύματα» και αποτελείται από τα άρθρα 431 έως 455. Το άρθρο 431 καθορίζει το πεδίο εφαρμογής των απαιτήσεων δημοσιοποίησης. Το άρθρο 432, παράγραφος 2, επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, την παράλειψη ορισμένων αποκλειστικών ή εμπιστευτικών πληροφοριών στο πλαίσιο των δημοσιοποιήσεων. Το άρθρο 433 προβλέπει, επιπροσθέτως, ότι τα ιδρύματα δημοσιεύουν τις απαιτούμενες βάσει του όγδου μέρους πληροφορίες τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

B. Η σλοβενική νομοθεσία

1. Ο νόμος περί προσβάσεως σε πληροφορίες δημόσιου χαρακτήρα

9. Το άρθρο 1α του Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (νόμου περί προσβάσεως σε πληροφορίες δημόσιου χαρακτήρα, στο εξής: ZDIJZ) έχει ως εξής:

«1) Ο παρών νόμος διέπει επίσης τη διαδικασία κατά την οποία παρέχεται σε όλους η δυνατότητα ελεύθερης προσβάσεως σε πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος τις οποίες κατέχουν εμπορικές εταιρίες και άλλες οντότητες ιδιωτικού δικαίου που βρίσκονται, άμεσα ή έμμεσα, αυτοτελώς ή από κοινού, υπό τη δεσπίζουσα επιρροή της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, αυτόνομων φορέων τοπικής αυτοδιοικήσεως ή λοιπών οργανισμών δημοσίου δικαίου (στο εξής: επιχειρήσεις υπό τη δεσπίζουσα επιρροή οντοτήτων δημοσίου δικαίου).

2) Θεωρείται ότι υφίσταται δεσπίζουσα επιρροή κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, στις περιπτώσεις που η Δημοκρατία της Σλοβενίας, οι αυτόνομοι φορείς τοπικής αυτοδιοικήσεως ή οι λοιποί οργανισμοί δημοσίου δικαίου, αυτοτελώς ή συλλογικώς:

– δύνανται να ασκούν δεσπίζουσα επιρροή επειδή κατέχουν την πλειοψηφία του καλυφθέντος κεφαλαίου, ή έχουν σε εμπορική εταιρία δικαίωμα ελέγχου της πλειοψηφίας ή εξουσία ορισμού άνω του ημίσεος του αριθμού των μελών του διοικητικού ή του εποπτικού οργάνου, άμεσα ή έμμεσα μέσω άλλων εμπορικών εταιριών ή άλλων οντοτήτων ιδιωτικού δικαίου,

[...]

3) Υπό δεσπίζουσα επιρροή, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, βρίσκονται επίσης οι τράπεζες που αντλούν όφελος από μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει της νομοθεσίας που διέπει τα μέτρα που λαμβάνονται από τη Δημοκρατία της Σλοβενίας με σκοπό την ενίσχυση της σταθερότητας των τραπεζών.

4) Οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να υπόκεινται στην υποχρέωση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου για περίοδο πέντε ετών μετά την παύση της κατά την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου δεσπόζουσας επιρροής, για τις πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος που ανατρέχουν στην περίοδο κατά την οποία οι επιχειρήσεις βρίσκονταν υπό δεσπόζουσα επιρροή.

5) Οι επιχειρήσεις υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντοτήτων δημοσίου δικαίου υπόκεινται σε υποχρέωση παροχής προσβάσεως σε πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 4α του παρόντος νόμου.

6) Πέραν του καθοριζόμενου στο άρθρο 2, παράγραφος 1, σκοπού, ο παρών νόμος αποβλέπει στη βελτίωση της διαφάνειας και στην υπεύθυνη διαχείριση των δημόσιων πόρων και των οικονομικών των επιχειρήσεων που τελούν υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντοτήτων δημοσίου δικαίου.

[...].».

10. Το άρθρο 4α, παράγραφος 1, του ZDIJZ ορίζει τα εξής:

«Στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που τελούν υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντοτήτων δημοσίου δικαίου, ο όρος «πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος» έχει την εξής έννοια:

- πληροφορίες σχετικές με συναλλαγή που αφορά την κτήση, διάθεση ή διαχείριση των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων της επιχειρήσεως ή την έκθεση της επιχειρήσεως σε συνάρτηση με την παραγγελία προμηθειών, έργων, υπηρεσιών πρακτορείας, συμβουλευτικών ή άλλων υπηρεσιών, καθώς και σχετικά με συμφωνίες χρηματοδοτήσεως, χορηγίας, παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών και συμφωνίες που αφορούν δικαιώματα του δημιουργού ή άλλες συναλλαγές με παρόμοιο αποτέλεσμα·

[...].».

11. Το άρθρο 6α του ZDIJZ προβλέπει τα εξής:

«(1) Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, η ζητούμενη πρόσβαση σε πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος σχετικά με επιχειρήσεις υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντοτήτων δημοσίου δικαίου παρέχεται όσον αφορά τα κύρια δεδομένα που αφορούν ολοκληρωμένες συναλλαγές του πρώτου εδαφίου του άρθρου 4α, παράγραφος 1, του παρόντος νόμου, ήτοι όσον αφορά τα εξής:

- πληροφορίες σχετικά με το είδος της συναλλαγής·
- τον αντισυμβαλλόμενο, ήτοι, όταν πρόκειται για νομικά πρόσωπα, την εμπορική ή επιχειρηματική επωνυμία, την καταστατική έδρα και την επαγγελματική διεύθυνση, ή, όταν πρόκειται για φυσικά πρόσωπα, το ονοματεπώνυμο του ατόμου και τον τόπο κατοικίας·
- την αξία της συμβάσεως και το ύψος των διαφόρων καταβολών που έχουν πραγματοποιηθεί·
- την ημερομηνία συνάψεως της συμβάσεως και τη διάρκεια της συναλλαγής· και
- ορισμένες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα των συμβάσεων αυτών.

[...]

(3) Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, στις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η πρόσβαση στις πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος μέσω του διαδικτύου σύμφωνα με το άρθρο 10α, παράγραφος 4, του παρόντος νόμου, ο αποδέκτης αιτήσεως προσβάσεως αρνείται την πρόσβαση στα κύρια δεδομένα που αφορούν συναλλαγή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον αποδεικνύει ότι η γνωστοποίησή τους θα προκαλέσει σοβαρή βλάβη στην ανταγωνιστική θέση του στην αγορά, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που τα δεδομένα αυτά αφορούν συναλλαγές σχετικές με την παροχή υπηρεσιών από χρηματοδότες, χορηγούς, συμβούλους, δημιουργούς ή άλλες συναλλαγές με παρόμοιο αποτέλεσμα.

[...]».

2. Ο νόμος περί εμπορικών εταιριών

12. Το άρθρο 39 του Zakon o gospodarskih družbah (νόμου περί εμπορικών εταιριών, στο εξής: ZGD-1) ορίζει τα εξής:

«(1) Τα δεδομένα που ορίζονται από εταιρία, με γραπτή απόφαση, ως επιχειρηματικό απόρρητο λογίζεται ότι αποτελούν τέτοιο απόρρητο. Η εν λόγω απόφαση πρέπει να γνωστοποιείται στους εταίρους, τους υπαλλήλους, τα μέλη των οργάνων διοίκησης της εταιρίας και στα λοιπά πρόσωπα που δεσμεύονται από το επιχειρηματικό απόρρητο.

(2) Ανεξαρτήτως του αν έχουν ορισθεί ή όχι ως επαγγελματικό απόρρητο με απόφαση κατά την έννοια της παραγράφου 1, τα δεδομένα των οποίων η γνωστοποίηση σε μη εξουσιοδοτημένο πρόσωπο είναι σαφές ότι θα προκαλέσει σοβαρή βλάβη λογίζονται επίσης ως επιχειρηματικό απόρρητο. Οι εταίροι, οι υπάλληλοι, τα μέλη των οργάνων διοίκησης της εταιρίας και άλλα πρόσωπα ευθύνονται για τη γνωστοποίηση επιχειρηματικού απορρήτου, εφόσον γνώριζαν ή όφειλαν να γνωρίζουν ότι τα δεδομένα ήσαν τέτοιας φύσεως.

(3) Τα δεδομένα που είναι βάσει νόμου δημόσια ή που συναρτώνται με παράβαση νόμου ή με αντίθεση προς τα συναλλακτικά ήθη δεν μπορούν να ορισθούν ως επιχειρηματικό απόρρητο.»

III. Τα πραγματικά περιστατικά, η κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

13. Η Nova Kreditna Banka Maribor, d.d. είναι σλοβένικη τράπεζα. Μια δημοσιογράφος υπέβαλε αίτηση στην εν λόγω τράπεζα ζητώντας πρόσβαση σε κατάλογο πληροφοριών στον οποίο περιλαμβάνονταν δεδομένα σχετικά με συμβάσεις που είχε συνάψει η NKBM, από την 1η Οκτωβρίου 2012 μέχρι τις 17 Απριλίου 2014, με εταιρίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, δικηγορικές εταιρίες και εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες διανοητικής φύσεως. Τα ζητηθέντα δεδομένα αφορούσαν, ειδικότερα, το είδος της πραγματοποιηθείσας συναλλαγής, τον αντισυμβαλλόμενο (όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, την εμπορική ή επιχειρηματική επωνυμία, την καταστατική έδρα και τη επαγγελματική διεύθυνση), την αξία της συμβάσεως, το ύψος των επιμέρους καταβολών, την ημερομηνία συνάψεως της συμβάσεως, τη διάρκεια της επιχειρηματικής σχέσεως και άλλες συναφείς πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στα παραρτήματα της συμβάσεως.

14. Κατά το άρθρο 6α, παράγραφος 1, του ZDIJZ, όταν τα ζητηθέντα δεδομένα αφορούν συγκεκριμένες κατηγορίες συμβατικών συναλλαγών –συμπεριλαμβανομένων συμβάσεων όπως οι εν προκειμένω επίμαχες–, χαρακτηρίζονται ως «κύρια δεδομένα». Τα δεδομένα αυτά λογίζονται ως «πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος» στις περιπτώσεις που αφορούν εταιρίες υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντοτήτων δημοσίου δικαίου.

15. Κατά τη διάρκεια της περιόδου ως προς την οποία ζητήθηκε η πρόσβαση στα δεδομένα, η NKBM βρισκόταν υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντότητας δημοσίου δικαίου, ήτοι της Δημοκρατίας της Σλοβενίας. Τούτο διότι i) η Σλοβενία διατηρούσε, άμεσα ή έμμεσα, την πλειοψηφία των μετοχών της NKBM και διότι ii) όπως και για πολλές άλλες τράπεζες, είχε προηγηθεί ουσιαστική ανακεφαλαιοποίηση της NKBM με κρατική παρέμβαση.

16. Κατά το άρθρο 6α, παράγραφος 3, του ZDIJZ, πρέπει κατ' αρχήν να παρέχεται πρόσβαση στο προμνησθέντα «κύρια δεδομένα». Ωστόσο, η εταιρία δύναται να αρνείται την πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα, εφόσον αποδεικνύει ότι η γνωστοποίησή τους θα προκαλέσει σοβαρή βλάβη στην ανταγωνιστική θέση της στην αγορά.

17. Εντούτοις, η εν λόγω εξαίρεση υπόκειται σε μια εξαίρεση: πρέπει πάντοτε να παρέχεται πρόσβαση, όταν τα εν λόγω «κύρια δεδομένα» αφορούν «συναλλαγές σχετικές με την παροχή υπηρεσιών από χρηματοδότες, χορηγούς, συμβούλους, δημιουργούς ή άλλες συναλλαγές με παρόμοιο αποτέλεσμα». Κατά το αιτούν δικαστήριο, ο κατάλογος που ζητήθηκε από τη δημοσιογράφο αφορά συμβάσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή.

18. Στις 21 Απριλίου 2016, η NKBM μετετράπη σε ιδιωτική ανώνυμη εταιρία, με αποτέλεσμα να παύσει να βρίσκεται υπό τη δεσπόζουσα επιρροή του κράτους. Ωστόσο, βάσει του άρθρου 1α, παράγραφος 4, του ZDIJZ, εξακολουθούσε να υπέχει υποχρέωση παροχής προσβάσεως σε δεδομένα επί πέντε περαιτέρω έτη, εφόσον τα δεδομένα αυτά αφορούσαν την περίοδο κατά την οποία η NKBM βρισκόταν υπό την ως άνω δεσπόζουσα επιρροή. Σε κάθε περίπτωση, η δημοσιογράφος υπέβαλε την αίτηση προσβάσεως σε ημερομηνία η οποία δεν μνημονεύεται μεν ρητώς στη διάταξη περί παραπομπής, αλλά ήταν σαφώς προγενέστερη της μετατροπής της NKBM σε ιδιωτική εταιρία: όπως επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο, η (απορριπτική) απάντηση της NKBM επί της εν λόγω αιτήσεως δόθηκε στις 19 Μαΐου 2014.

19. Η NKBM απέρριψε την αίτηση παροχής πληροφοριών της δημοσιογράφου. Η δημοσιογράφος υπέβαλε ένσταση κατά της εν λόγω απορριπτικής απόφασεως ενώπιον του Informacijski rooblaščenec (επιτρόπου για την πληροφόρηση, Σλοβενία). Ο επίτροπος δέχθηκε την ένσταση και διέταξε την NKBM να παράσχει τα ζητηθέντα δεδομένα στη δημοσιογράφο.

20. Η NKBM άσκησε προσφυγή κατά της εν λόγω απόφασεως, η οποία απορρίφθηκε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Εν συνεχεία, η NKBM άσκησε αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, ήτοι του Vrhovno sodišče Republike Slovenije (ανώτατου δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας). Ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, η NKBM ισχυρίστηκε ότι ο ZDIJZ προσβάλλει συνταγματικά δικαιώματα και αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης. Οι αιτιάσεις περί αντιθέσεως της εθνικής νομοθεσίας προς το σλοβενικό Σύνταγμα εξετάστηκαν από το Ustavno sodišče Republike Slovenije (συνταγματικό δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας), το οποίο επιλήφθηκε του ερωτήματος που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο περί συνταγματικότητας της εθνικής νομοθεσίας. Το Ustavno sodišče Republike Slovenije (συνταγματικό δικαστήριο) έκρινε ότι οι επίμαχοι εθνικοί κανόνες δεν αντιβαίνουν στο σλοβενικό Σύνταγμα⁴.

21. Υπό τις ανωτέρω περιστάσεις, το Vrhovno sodišče Republike Slovenije (ανώτατο δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2003/98, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2013/37 (ενοποιημένη έκδοση), στο πλαίσιο προσεγγίσεως ελάχιστης εναρμονίσεως, την έννοια ότι εθνική ρύθμιση μπορεί να επιτρέπει απεριόριστη (απόλυτη) πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες οι οποίες προκύπτουν από συμβάσεις που αφορούν

⁴ Απόφαση του Ustavno sodišče Republike Slovenije (συνταγματικού δικαστηρίου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας) της 12ης Ιανουαρίου 2017 στην υπόθεση U-1-52/16-17 (ECLI:SI:USRS:2017:U.I.52.16).

δικαιώματα δημιουργού και από συμβάσεις παροχής συμβουλών, ακόμη και αν οι εν λόγω συμβάσεις ορίζονται ως επιχειρηματικό απόρρητο και η εν λόγω ρύθμιση προβλέπει κάτι τέτοιο μόνο για οντότητες που τελούν υπό τη δεσπόζουσα επιρροή του κράτους, αλλά όχι για τους λοιπούς υποχρέους, και ασκούν συναφώς επιρροή ως προς την ως άνω ερμηνεία οι ρυθμίσεις του κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 που αφορούν τη δημοσιοποίηση πληροφοριών, ιδίως υπό την έννοια ότι η πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα, κατά την έννοια της οδηγίας 2003/98, δεν μπορεί να είναι ευρύτερη από την προβλεπόμενη στους ενιαίους κανόνες σχετικά με τη δημοσιοποίηση δεδομένων που θεσπίζονται με τον εν λόγω κανονισμό;

- 2) Έχει ο κανονισμός 575/2013, εξεταζόμενος από την άποψη των κανόνων περί δημοσιοποιήσεως πληροφοριών σχετικά με την εμπορική δραστηριότητα των τραπεζών, και ειδικότερα το άρθρο 446 και το άρθρο 432, παράγραφος 2, που περιέχονται στο όγδοο μέρος του εν λόγω κανονισμού, την έννοια ότι αντιβαίνει στους εν λόγω κανόνες ρύθμιση κράτους μέλους η οποία επιβάλλει σε τράπεζα που τελεί ή τελούσε υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντότητας δημοσίου δικαίου την υποχρέωση να δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικές με συμβάσεις συναφθείσες για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, δικηγορικών υπηρεσιών και υπηρεσιών διανοητικής φύσεως και, ειδικότερα, πληροφορίες σχετικά με το είδος της συναφθείσας συμβάσεως, τον αντισυμβαλλόμενο (για νομικά πρόσωπα: εμπορική επωνυμία, έδρα, εταιρική διεύθυνση), την αξία της συμβάσεως, το ύψος των επιμέρους πληρωμών, την ημερομηνία συνάψεως της συμβάσεως, τη διάρκεια της συμβατικής σχέσεως και παρόμοια δεδομένα τα οποία προκύπτουν από τα παραρτήματα των συμβάσεων –πληροφορίες οι οποίες ανατρέχουν στην περίοδο που η τράπεζα τελούσε υπό τη δεσπόζουσα επιρροή του κράτους–, χωρίς πρόβλεψη οποιασδήποτε εξαιρέσεως από την εν λόγω υποχρέωση και χωρίς δυνατότητα σταθμίσεως του συμφέροντος του κοινού να έχει πρόσβαση στα δεδομένα και του συμφέροντος της τράπεζας να διαφυλάξει το επιχειρηματικό απόρρητο, όταν δεν πρόκειται για περίπτωση που εμφανίζει διασυνοριακά στοιχεία;»

22. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν η NKBM, ο επίτροπος για την πληροφόρηση, η Ουγγρική και η Σλοβενική Κυβέρνηση, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η NKBM, η Σλοβενική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ανέπτυξαν επίσης προφορικές τις απόψεις τους κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στις 7 Ιουνίου 2018.

IV. Εκτίμηση

23. Εκτιμώ ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη νομοθεσία δεν αντιβαίνει ούτε στην οδηγία 2003/98 ούτε στον κανονισμό 575/2013. Θα εξετάσω καθεμιά από τις εν λόγω πράξεις του δικαίου της Ένωσης χωριστά, στο πλαίσιο της αναλύσεως του πρώτου (Α) και του δεύτερου (Β) προδικαστικού ερωτήματος.

A. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα: η οδηγία 2003/98

24. Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα έχει δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος αφορά το ζήτημα αν συνάδουν με το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2003/98 εθνικοί κανόνες που επιτρέπουν την απεριόριστη (απόλυτη) πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες οι οποίες βρίσκονται στις συμβάσεις που αφορούν δικαιώματα του δημιουργού και την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ακόμη και στις περιπτώσεις που οι συμβάσεις αυτές χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικό απόρρητο. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η νομοθεσία αυτή περιλαμβάνει την εν λόγω πρόβλεψη μόνο σε σχέση με τους φορείς που βρίσκονται υπό τη δεσπόζουσα επιρροή του κράτους. Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του προδικαστικού ερωτήματος, το ζήτημα που τίθεται με αυτό είναι αν η ερμηνεία της οδηγίας επηρεάζεται από τον κανονισμό 575/2013.

25. Ως προκαταρκτικό ζήτημα, πρέπει να επισημανθεί ότι η Σλοβένικη Κυβέρνηση υποστήριξε, με τις γραπτές παρατηρήσεις που υπέβαλε, και επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η γραμματική διατύπωση του ως άνω προδικαστικού ερωτήματος δεν είναι απολύτως ακριβής.

26. Πρώτον, το εν λόγω προδικαστικό ερώτημα αναφέρει ότι η επίμαχη σλοβένικη νομοθεσία παρέχει απεριόριστη πρόσβαση σε *όλες τις πληροφορίες* που αφορούν συγκεκριμένες κατηγορίες συμβάσεων. Ωστόσο, κατά τη Σλοβένικη Κυβέρνηση, ο ZDIJZ παρέχει απεριόριστη πρόσβαση μόνο σε ορισμένα δεδομένα, ήτοι στα «κύρια δεδομένα» των εν λόγω συμβάσεων. Όπως εξήγησε περαιτέρω η Σλοβένικη Κυβέρνηση κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τα δεδομένα αυτά παρέχονται σε συγκεντρωτική μορφή, πράγμα που σημαίνει ότι ο αιτών την πρόσβαση λαμβάνει την πληροφόρηση ότι, επί παραδείγματι, η τράπεζα Χ έχει συνάψει σύμβαση με την εταιρία Ψ, με αντικείμενο το Ω ζήτημα, και πληροφορείται επίσης το συνολικό ποσό που έχει καταβληθεί, αλλά δεν λαμβάνει περαιτέρω λεπτομερή στοιχεία όσον αφορά το περιεχόμενο της εν λόγω σύμβασης. Συνεπώς, η εταιρία μπορεί να αρνηθεί την πρόσβαση σε όλα τα υπόλοιπα στοιχεία της σύμβασης (τα οποία δεν είναι «κύρια δεδομένα»), εφόσον τα χαρακτηρίσει ως επιχειρηματικό απόρρητο.

27. Σε κάθε περίπτωση, θα ήθελα να τονίσω ότι από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει σαφώς ότι η αίτηση προσβάσεως της δημοσιογράφου αφορά μόνο τέτοια «κύρια δεδομένα» σχετικά με συμβάσεις που αφορούν δικαιώματα του δημιουργού και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ήτοι πληροφορίες για τις οποίες ισχύει απεριόριστη πρόσβαση βάσει του άρθρου 6α, παράγραφος 3, *in fine*, του ZDIJZ.

28. Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο αναφέρει, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, ότι η επίμαχη εθνική νομοθεσία παρέχει απεριόριστη πρόσβαση, *ακόμη και αν οι εν λόγω συμβάσεις χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικό απόρρητο*. Η Σλοβένικη Κυβέρνηση υποστηρίζει όμως ότι η γραμματική διατύπωση του ερωτήματος δεν ανταποκρίνεται σε όσα ορίζει η εθνική της νομοθεσία. Πιο συγκεκριμένα, διατείνεται ότι τα δεδομένα που αναζητήθηκαν από τη δημοσιογράφο δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως επιχειρηματικό απόρρητο από την NKBM, επειδή το άρθρο 39, παράγραφος 3, του ZGD-1 δεν επιτρέπει να χαρακτηρισθούν δεδομένα ως επιχειρηματικό απόρρητο, στις περιπτώσεις που τα δεδομένα αυτά είναι δημόσια κατά τον νόμο. Τα δεδομένα που αναζητήθηκαν από τη δημοσιογράφο είναι δημόσια βάσει του άρθρου 6α, παράγραφος 3, του ZDIJZ.

29. Εντούτοις, εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν το προδικαστικό ερώτημα μπορεί να φαίνεται ότι έχει διατυπωθεί, ως προς το σημείο αυτό, με υπερβολικά ευρύ τρόπο, από τη διάταξη περί παραπομπής δεν προκύπτει ότι η NKBM θα χαρακτήριζε ή επεδίωξε να χαρακτηρίσει ως επιχειρηματικό απόρρητο τα δεδομένα στα οποία ζητεί πρόσβαση η δημοσιογράφος.

30. Αφήνοντας κατά μέρος τις λεπτομέρειες σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά και την εθνική νομοθεσία, αυτό φαίνεται να μην αμφισβητείται είναι ότι, βάσει της Σλοβένικης νομοθεσίας, η NKBM οφείλει να παράσχει απεριόριστη πρόσβαση, σε συγκεντρωτική μορφή, στον κατάλογο των δεδομένων που ζητήθηκαν από τη δημοσιογράφο. Ο κατάλογος αυτός αφορά συμβάσεις που συνήφθησαν από την NKBM με εταιρίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, δικηγορικές εταιρίες και εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες διανοητικής φύσεως. Στα δεδομένα στα οποία πρέπει να αποκτήσει πρόσβαση η δημοσιογράφος εμπίπτουν μόνο τα «κύρια δεδομένα». Δεν αμφισβητείται, επίσης, ότι η απεριόριστη αυτή πρόσβαση δεν θα ήταν δυνατή αν η NKBM κατά την κρίσιμη περίοδο δεν βρισκόταν υπό τη δεσπόζουσα επιρροή του κράτους. Τούτο φαίνεται να αποτελεί το κεντρικό ζήτημα του πρώτου σκέλους του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος το οποίο υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο: συνάδει η ως άνω απεριόριστη πρόσβαση με το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2003/98;

31. Κατά την άποψή μου, συνάδει και τούτο για έναν μάλλον απλό λόγο: δεδομένου του *ratione materiae* πεδίου εφαρμογής της, δεν θεωρώ ότι η οδηγία 2003/98 έχει ως σκοπό να ρυθμίσει την περίπτωση της υποθέσεως της κύριας δίκης (2). Ωστόσο, πρέπει να εξετασθεί επίσης το *ratione personae* πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και μάλιστα ίσως πρέπει να εξετασθεί πριν από το ζήτημα του *ratione materiae* πεδίου εφαρμογής (1).

1. Επί της *ratione personae* εφαρμογής

32. Η οδηγία 2003/98 ορίζει, στο άρθρο 1, παράγραφος 1, ότι καθιερώνει κανόνες «που διέπουν την περαιτέρω χρήση και τους πρακτικούς τρόπους για τη διευκόλυνση της περαιτέρω χρήσης υφιστάμενων εγγράφων που βρίσκονται στην κατοχή φορέων του δημόσιου τομέα των κρατών μελών» (η υπογράμμιση δική μου). Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας ορίζει ότι ως «φορείς του δημόσιου τομέα» νοούνται «οι κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου [...]». Περαιτέρω, το άρθρο 2, παράγραφος 2, ορίζει ότι ως «οργανισμός δημοσίου δικαίου» νοείται κάθε οργανισμός που πληροί τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις. Η πρώτη από τις προϋποθέσεις αυτές είναι ότι ο οργανισμός αυτός πρέπει να «έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα» (η υπογράμμιση δική μου)⁵.

33. Απόκειται βεβαίως στα εθνικά δικαστήρια να διαπιστώνουν τα πραγματικά περιστατικά κάθε υποθέσεως. Ωστόσο, οφείλω να ομολογήσω ότι μου είναι κάπως δύσκολο να αντιληφθώ με ποιον τρόπο μια οντότητα η οποία αναφέρεται ότι είναι (κανονική εμπορική) τράπεζα και η οποία βρέθηκε μόνο προσωρινώς υπό τον έλεγχο του κράτους, προκειμένου να ανακεφαλαιοποιηθεί και εν συνεχεία να επαναπωληθεί στην αγορά, θα μπορούσε να θεωρηθεί «φορέας του δημόσιου τομέα» κατά την έννοια της οδηγίας 2003/98. Ακόμη και αν βρέθηκε για κάποιο διάστημα υπό τον έλεγχο του κράτους, τούτο δεν μπορεί να μετατρέψει την εν λόγω οντότητα σε οργανισμό «δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας. Επιπλέον, οι εμπορικές τράπεζες, όπως είναι κατά τα φαινόμενα η NKBM, είναι πιθανόν να μην πληρούν ούτε τις προϋποθέσεις του άρθρου 2, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας: το γεγονός ότι η οντότητα αυτή βρίσκεται προσωρινώς υπό τον έλεγχο του κράτους και ανακεφαλαιοποιείται από αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τη μετατρέπει σε οργανισμό «που έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος», στερώντας της τον «βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα».

2. Επί της *ratione materiae* εφαρμογής

34. Ωστόσο, ανεξαρτήτως του συμπεράσματος του αιτούντος δικαστηρίου ως προς το αν η NKBM αποτελούσε, κατά τον κρίσιμο χρόνο, φορέα του δημόσιου τομέα κατά την έννοια της οδηγίας 2003/98, έχω την άποψη ότι η εν λόγω οδηγία σε καμία περίπτωση δεν διέπει *ratione materiae* τα ζητήματα που ρυθμίζονται από την εφαρμοστέα σλοβένικη νομοθεσία στην υπόθεση της κύριας δίκης.

35. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 3, η οδηγία «βασίζεται στα υφιστάμενα στα κράτη μέλη καθεστώτα πρόσβασης και δεν θίγει τα καθεστώτα αυτά». Παρομοίως, η αιτιολογική σκέψη 9 της οδηγίας 2003/98 ορίζει ότι η οδηγία «βασίζεται στα υφιστάμενα καθεστώτα πρόσβασης στα κράτη μέλη και δεν μεταβάλλει τους εθνικούς κανόνες για την πρόσβαση σε έγγραφα».

⁵ Η αιτιολογική σκέψη 10 της οδηγίας διευκρινίζει ότι «[ο]ι ορισμοί του “φορέα του δημόσιου τομέα” και του “οργανισμού δημοσίου δικαίου” λαμβάνονται από τις οδηγίες περί δημοσίων συμβάσεων (92/50/ΕΟΚ [της 18ης Ιουνίου 1992 (ΕΕ 1992, L 209, σ. 1)], 93/36/ΕΟΚ [της 14ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ 1993, L 199, σ. 54)], 93/37/ΕΟΚ [της 14ης Ιουνίου 1993 (ΕΕ 1993, L 199, σ. 54)] και 98/4/ΕΚ [της 16ης Φεβρουαρίου 1998 (ΕΕ 1998, L 101, σ. 1)]. Οι δημόσιες επιχειρήσεις δεν καλύπτονται από τους ορισμούς αυτούς».

36. Τούτο διευκρινίζεται περαιτέρω από την αιτιολογική σκέψη 7 της οδηγίας 2013/37, η οποία τροποποίησε την οδηγία 2003/98. Κατά την εν λόγω αιτιολογική σκέψη, «[η] οδηγία 2003/98/EK δεν περιέχει υποχρέωση που αφορά στην παροχή πρόσβασης σε έγγραφα ή υποχρέωση παροχής άδειας για την περαιτέρω χρήση τους». Επιπλέον, κατά την αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας αυτής, οι τροποποιήσεις που θεσπίζονται με την οδηγία 2013/37 «δεν επιδιώκουν να καθορίσουν ή να μεταβάλουν τα καθεστώτα πρόσβασης στα κράτη μέλη, τα οποία παραμένουν υπό την ευθύνη τους».

37. Επομένως, η οδηγία διακρίνει σαφώς μεταξύ της *προσβάσεως* σε έγγραφα και της *περαιτέρω χρήσεως* των εγγράφων αυτών. Χωρίς πρόσβαση δεν μπορεί να γίνει περαιτέρω χρήση, αλλά τούτο δεν σημαίνει ότι η πρόσβαση και η περαιτέρω χρήση μπορούν να θεωρηθούν ισοδύναμες έννοιες⁶. Η οδηγία θεσπίζει υποχρεώσεις όσον αφορά την περαιτέρω χρήση εγγράφων, αλλά δεν θίγει τους (εθνικούς) κανόνες για την πρόσβαση σε έγγραφα. Ταυτοχρόνως, η οδηγία στηρίζεται στους εθνικούς κανόνες για την πρόσβαση σε έγγραφα και εξαρτάται από αυτούς, προκειμένου να μπορεί να εφαρμοσθεί. Επίσης, πράγματι, όποτε παρέχεται δικαίωμα προσβάσεως βάσει της εθνικής νομοθεσίας, η περαιτέρω χρήση πρέπει κατ' αρχήν⁷ να επιτρέπεται αυτομάτως, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από την οδηγία⁸. Ωστόσο, τούτο δεν ασκεί επιρροή στο γεγονός ότι η οδηγία ισχύει με την επιφύλαξη των κανόνων για την πρόσβαση στα έγγραφα που κατέχουν οι εθνικοί φορείς του δημόσιου τομέα και δεν επιδιώκει να τους τροποποιήσει, οι δε κανόνες αυτοί εξακολουθούν να αποτελούν πεδίο ως προς το οποίο αποκλειστικώς υπεύθυνα είναι τα κράτη μέλη.

38. Όπως επισημάνθηκε από τη Σλοβένικη Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσε, η επίμαχη στην κύρια δίκη σλοβένικη νομοθεσία, ήτοι ο ZDIJZ, αποτελεί την εθνική νομοθεσία που διέπει την πρόσβαση σε έγγραφα. Πράγματι, ο ZDIJZ αποτελεί *επίσης* το νομοθέτημα στο οποίο ο εθνικός νομοθέτης αποφάσισε να περιλάβει ορισμένες διατάξεις για τη μεταφορά της οδηγίας 2003/98 στην εθνική έννομη τάξη. Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου των συγκεκριμένων διατάξεων του ZDIJZ οι οποίες έχουν εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 6α, παράγραφος 3, του νόμου αυτού, είναι, κατά την άποψή μου, σαφές ότι οι εν λόγω διατάξεις αποτελούν κανόνες που παρέχουν απεριόριστη πρόσβαση σε ορισμένες πληροφορίες και όχι κανόνες για την περαιτέρω χρήση εγγράφων⁹.

39. Επομένως, η υπόθεση της κύριας δίκης και η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία αφορούν σαφώς την πρόσβαση αλλά όχι την περαιτέρω χρήση κατά την έννοια της οδηγίας 2003/98¹⁰. Καθότι η ρύθμιση των ζητημάτων *αρχικής* προσβάσεως απόκειται σαφώς στα κράτη μέλη, η *εν συνεχεία* ενδεχομένως εφαρμοστέα «πρόσθετη» πράξη, την οποία αποτελεί η οδηγία 2003/98, δεν μπορεί, εξ ορισμού, να

6 Βλ. απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-362/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:703, σκέψη 54).

7 Πράγματι, όπως έχει επισημανθεί από το Δικαστήριο, από την αιτιολογική σκέψη 9 και το άρθρο 3 συνάγεται ότι η οδηγία δεν προβλέπει υποχρέωση των κρατών μελών να επιτρέπουν την περαιτέρω χρήση των εγγράφων που κατέχουν οι φορείς του δημόσιου τομέα: απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Πολωνίας (C-362/10, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2011:703, σκέψη 48)· βλ., επίσης, απόφαση της 12ης Ιουλίου 2012, Compass-Datenbank (C-138/11, EU:C:2012:449, σκέψη 50).

8 Η αιτιολογική σκέψη 8 της οδηγίας 2013/37, η οποία τροποποίησε την οδηγία 2003/98, ορίζει σαφώς ότι η τελευταία «θα πρέπει [...] να τροποποιηθεί προκειμένου να θεσπισθεί σαφής υποχρέωση για τα κράτη μέλη να προσφέρουν κάθε έγγραφο για περαιτέρω χρήση, εκτός εάν η πρόσβαση περιορίζεται ή απαγορεύεται βάσει των εθνικών κανόνων σχετικά με την πρόσβαση σε έγγραφα και με την επιφύλαξη των λοιπών εξαιρέσεων που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία».

9 Η Σλοβένικη Κυβέρνηση τόνισε επίσης κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ο ZDIJZ περιλαμβάνει πράγματι κανόνες για την περαιτέρω χρήση εγγράφων, αλλά επισήμανε ότι οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνονται σε άλλα άρθρα της νομοθεσίας αυτής. Επισήμανε, ακόμη, ότι οι απαιτήσεις που ισχύουν για τις αιτήσεις προσβάσεως σε έγγραφα διαφέρουν ουσιαστικά από αυτές που ισχύουν για τις αιτήσεις περαιτέρω χρήσεως εγγράφων και επιβεβαίωσε ότι η αίτηση της υποθέσεως της κύριας δίκης εμπίπτει σαφώς στην πρώτη κατηγορία.

10 Αναγνωρίζω ότι, λαμβανομένου υπόψη ότι έχει διατυπωθεί με ευρύ τρόπο ο ορισμός της «περαιτέρω χρήσεως» στο άρθρο 2, παράγραφος 4, της οδηγίας 2003/98, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι ο δημοσιογράφος που ζητεί πρόσβαση σε (συγκεντρωτικά/κύρια) δεδομένα σχετικά με ορισμένες συμβάσεις είναι πιθανό να πραγματοποιήσει «περαιτέρω χρήση» των εν λόγω πληροφοριών «για [...] μη εμπορικούς σκοπούς, εκτός του αρχικού σκοπού στα πλαίσια της δημόσιας αποστολής για τον οποίο παρήχθησαν τα έγγραφα», επειδή, αν υπάρχει κάτι ενδιαφέρον μεταξύ των ληφθέντων δεδομένων, ο δημοσιογράφος είναι πιθανό να πραγματοποιήσει «περαιτέρω χρήση» των εν λόγω δεδομένων, προκειμένου να συντάξει ένα άρθρο ή ακόμη και σειρά άρθρων επί του εν λόγω αντικειμένου. Ωστόσο, ακριβώς για τους ανωτέρω λόγους, η έννοια της «περαιτέρω χρήσεως» πρέπει να ερμηνεύεται εντός του πλαισίου της λογικής και της οικονομίας της οδηγίας 2003/98. Διαφορετικά, σχεδόν κάθε δραστηριότητα θα αφορούσε, σε κάποιο στάδιο, την «περαιτέρω χρήση δημοσίων δεδομένων». Τούτο θα είχε ως αποτέλεσμα να καταστεί η οδηγία 2003/98 σχεδόν καθολικώς εφαρμοστέα επί της επεξεργασίας κάθε εγγράφου ή πληροφορίας, επειδή είναι πάντα πιθανή η ύπαρξη τουλάχιστον ορισμένων εισερχόμενων δεδομένων, κατά την εν λόγω επεξεργασία, τα οποία θα έχουν προέλθει από τον δημόσιο τομέα.

χρησιμοποιηθεί για σκοπούς εφαρμογής αναδρομικής συλλογιστικής και περιορισμού του εύρους της εν λόγω αρχικής προσβάσεως. Ως εκ τούτου, η οδηγία αυτή δεν μπορεί να εμποδίσει τους εθνικούς κανόνες να παράσχουν απεριόριστη πρόσβαση σε ορισμένα έγγραφα, ακόμη και αν τα εν λόγω έγγραφα χαρακτηρίζονται ως επιχειρηματικά απόρρητα.

40. Το συμπέρασμα αυτό δεν επηρεάζεται από το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', τρίτη περίπτωση, της οδηγίας 2003/98, το οποίο μνημονεύεται από το εθνικό δικαστήριο. Κατά τη διάταξη αυτή, η εν λόγω οδηγία δεν εφαρμόζεται σε έγγραφα στα οποία η πρόσβαση αποκλείεται δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας. Τούτο ισχύει ακριβώς διότι, όπως επισήμανα ήδη, η περαιτέρω χρήση (βάσει της οδηγίας) είναι δυνατή μόνον όταν μπορεί να υπάρξει πρόσβαση στα έγγραφα (βάσει της εθνικής νομοθεσίας). Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', τρίτη περίπτωση, μνημονεύει το «εμπορικό απόρρητο (π.χ. επιχειρηματικό, επαγγελματικό ή εταιρικό απόρρητο)» μεταξύ των παραδειγμάτων¹¹ πιθανών λόγων (εθνικού) αποκλεισμού της προσβάσεως σε έγγραφα, (οι οποίοι εφόσον και όποτε συντρέχουν, συνεπάγονται ότι τα εν λόγω έγγραφα δεν καλύπτονται από την οδηγία) δεν μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση να προβλέψουν περιορισμούς στην πρόσβαση για τους ανωτέρω λόγους.

41. Τέλος, με το δεύτερο σκέλος του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν η ερμηνεία της οδηγίας 2003/98 επηρεάζεται από τον κανονισμό 575/2013, ιδίως υπό την έννοια ότι η πρόσβαση στις πληροφορίες του δημόσιου τομέα δεν μπορεί να είναι ευρύτερη από την προβλεπόμενη στους ενιαίους κανόνες για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών οι οποίοι καθορίζονται από τον εν λόγω κανονισμό.

42. Το στοιχείο αυτό του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος μας εισάγει στην εξέταση του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος που υπέβαλε το εθνικό δικαστήριο, ήτοι του ζητήματος αν ο κανονισμός έχει εξαντλητικό χαρακτήρα όσον αφορά τις υποχρεώσεις δημοσιοποιήσεως τις οποίες επιβάλλει στα πιστωτικά ιδρύματα και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, αν τούτο συνεπάγεται απαγόρευση των εθνικών κανόνων που θα επέτρεπαν την πρόσβαση σε πρόσθετες πληροφορίες οι οποίες δεν εμπίπτουν στις εν λόγω απαιτήσεις δημοσιοποιήσεως. Αυτό είναι το ζήτημα το οποίο θα εξετάσω στη συνέχεια.

B. Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα: ο κανονισμός 575/2013

43. Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αφορά τους κανόνες για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών οι οποίοι περιλαμβάνονται στο όγδοο μέρος του κανονισμού 575/2013, ειδικότερα δε στο άρθρο 446 και στο άρθρο 432, παράγραφος 2. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν αντιβαίνει στους εν λόγω κανόνες εθνική ρύθμιση η οποία επιβάλλει σε τράπεζα που τελεί υπό την δεσπόζουσα επιρροή οντότητας δημοσίου δικαίου την υποχρέωση να δημοσιοποιεί ορισμένες πληροφορίες (που αντιστοιχούν στα κύρια δεδομένα κατά την έννοια του ZDIJZ) σχετικές με συμβάσεις συναφθείσες για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, δικηγορικών υπηρεσιών και υπηρεσιών διανοητικής φύσεως, χωρίς πρόβλεψη οποιασδήποτε εξαιρέσεως από την εν λόγω υποχρέωση και χωρίς δυνατότητα σταθμίσεως μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος για πρόσβαση στα δεδομένα και του συμφέροντος της τράπεζας να διαφυλάξει το επιχειρηματικό της απόρρητο. Το αιτούν δικαστήριο συμπληρώνει ότι υποβάλλει το εν λόγω προδικαστικό ερώτημα υπό περιστάσεις που δεν εμφανίζουν διασυννοιακά στοιχεία.

¹¹ Επισημαίνω ότι το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', χρησιμοποιεί τον όρο «μεταξύ άλλων», πράγμα που σαφώς υποδηλώνει ότι πρόκειται για ενδεικτική απαρίθμηση λόγων αποκλεισμού από την πρόσβαση.

44. Ο κανονισμός 575/2013 αποτελεί ένα λεπτομερές νομοθέτημα. Θεσπίζει ενιαίους κανόνες που αφορούν τις γενικές προληπτικές απαιτήσεις προς τις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται τα ιδρύματα που εποπτεύονται δυνάμει της οδηγίας 2013/36/ΕΕ¹², ήτοι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων, σε σχέση με διάφορα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 1 του κανονισμού. Τα στοιχεία αυτά αφορούν κυρίως το προφίλ κινδύνου των εν λόγω οντοτήτων. Η αιτιολογική σκέψη 7 διευκρινίζει ότι «[ο] παρών κανονισμός θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιέχει τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για τα ιδρύματα που αφορούν αποκλειστικά τη λειτουργία των αγορών τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και στοχεύουν στη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας των φορέων που δραστηριοποιούνται στις εν λόγω αγορές, καθώς και σε ένα υψηλό επίπεδο προστασίας επενδυτών και καταθετών». Με τις καθοριζόμενες από τον κανονισμό απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας επιδιώκεται η διασφάλιση όχι μόνο της οικονομικής ευρωστίας των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων, αλλά και ενός ικανοποιητικού επιπέδου πληροφόρησης των επενδυτών και των καταθετών, μέσω ενός τυποποιημένου συστήματος δημοσιοποίησης πληροφοριών σχετικών με το προφίλ κινδύνου του κάθε ιδρύματος.

45. Ο κανονισμός επιβάλλει διάφορες ουσιώδεις υποχρεώσεις διαρθρωτικού, οικονομικού, λογιστικού και χρηματοοικονομικού χαρακτήρα, που αφορούν ζητήματα όπως τα ίδια κεφάλαια (δεύτερο μέρος), τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (τρίτο μέρος), τα μεγάλα ανοίγματα (τέταρτο μέρος), τα ανοίγματα σε μεταφερόμενο πιστωτικό κίνδυνο (πέμπτο μέρος), τη ρευστότητα (έκτο μέρος) και τη μόχλευση (έβδομο μέρος). Επιπλέον, ο κανονισμός 575/2013 προβλέπει, στο όγδοο μέρος, υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών που αφορούν ορισμένες από τις ανωτέρω ουσιαστικές υποχρεώσεις. Στην αιτιολογική σκέψη 68 επισημαίνεται ότι «στόχος των απαιτήσεων δημοσιοποίησης θα πρέπει να είναι η παροχή στους συμμετέχοντες στην αγορά επακριβών και λεπτομερών πληροφοριών όσον αφορά το προφίλ κινδύνου κάθε μεμονωμένου ιδρύματος»¹³.

46. Κατά το άρθρο 431, παράγραφος 3, του κανονισμού 575/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα υιοθετούν επίσημη πολιτική συμμορφώσεως με τις εν λόγω υποχρεώσεις δημοσιοποίησης. Κατά το άρθρο 433, οι σχετικές πληροφορίες πρέπει να δημοσιοποιούνται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, μπορούν ωστόσο να δημοσιεύονται και συχνότερα. Το άρθρο 434 ορίζει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων έχουν την ευχέρεια να επιλέγουν τα κατάλληλα μέσα δημοσιοποίησης, καίτοι, στο μέτρο του δυνατού, όλες οι δημοσιοποιήσεις πρέπει να πραγματοποιούνται με τα ίδια μέσα ή στον ίδιο τόπο.

47. Το άρθρο 432, παράγραφος 2, του κανονισμού 575/2013, το οποίο μνημονεύεται στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, προβλέπει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις επενδύσεων έχουν τη δυνατότητα να μη δημοσιοποιούν ορισμένες από τις εν λόγω πληροφορίες¹⁴, εφόσον αυτές θεωρούνται «αποκλειστικές ή εμπιστευτικές»¹⁵.

12 Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ 2013, L 176, σ. 338).

13 Σχετικά με τον σκοπό της δημοσιοποίησης, η αιτιολογική σκέψη 76 αναφέρει επίσης ότι «[π]ροκειμένου να ενισχυθεί η πειθαρχία στην αγορά και η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, είναι επιτακτική η εισαγωγή λεπτομερέστερων απαιτήσεων για τη δημοσιοποίηση του είδους και της φύσης των προσαρμογών του εποπτικού κεφαλαίου και των προληπτικών προσαρμογών, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι επενδυτές και οι καταθέτες είναι επαρκώς ενημερωμένοι όσον αφορά τη φερεγγυότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων επενδύσεων» (η υπογράμμιση δική μου).

14 Η μόνη εξαίρεση από την εξαίρεση αυτή, ήτοι οι μόνες πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται πάντα, είναι οι πληροφορίες για τα ίδια κεφάλαια και για τις πολιτικές αποδοχών.

15 Το άρθρο 432, παράγραφος 2, του κανονισμού 575/2013 ορίζει τις δύο έννοιες ως εξής: οι πληροφορίες είναι «αποκλειστικές», εάν η δημοσιοποίησή τους θα έθετε σε κίνδυνο την ανταγωνιστική θέση του ιδρύματος· η έννοια αυτή μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες για προϊόντα ή συστήματα οι οποίες, εάν δημοσιοποιούνταν σε ανταγωνιστές, θα μειώναν την αξία των επενδύσεων του ιδρύματος στα προϊόντα ή συστήματα αυτά. Οι πληροφορίες είναι «εμπιστευτικές», εάν υπάρχουν υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας έναντι πελατών ή άλλων αντισυμβαλλομένων, οι οποίες δεσμεύουν το ίδρυμα.

48. Το άρθρο 6α, παράγραφος 3, του ZDIJZ, όπως σημειώθηκε ανωτέρω¹⁶, επιτρέπει την άρνηση παροχής προσβάσεως σε πληροφορίες δημόσιου ενδιαφέροντος, στις περιπτώσεις που η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να προκαλέσει σοβαρή βλάβη στην ανταγωνιστική θέση που έχει στην αγορά το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή η ενδιαφερόμενη εταιρία. Η διατύπωση της εν λόγω εξαιρέσεως από την υποχρέωση γνωστοποίησης είναι παρόμοια με τη διατύπωση της προβλεπόμενης στο άρθρο 432, παράγραφος 2, του κανονισμού 575/2013 εξαίρεσης από την υποχρέωση δημοσιοποίησης αποκλειστικών πληροφοριών. Ωστόσο, αντίθετα με τον ZDIJZ, ο κανονισμός δεν επιτρέπει τη μη εφαρμογή της εν λόγω εξαιρέσεως για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Αυτός είναι ακριβώς ο λόγος για τον οποίο το αιτούν δικαστήριο φαίνεται να διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα του εθνικού κανόνα με το δίκαιο της Ένωσης.

49. Περιέγραψα τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και της εθνικής νομοθεσίας με αρκετή λεπτομέρεια, προκειμένου να τονίσω ότι, καίτοι οι δυο διατάξεις περιλαμβάνουν παρεμφερείς «λέξεις-κλειδιά» («[δημοσιοποίηση/γνωστοποίηση]», «τράπεζες» και «εμπιστευτικές πληροφορίες»), ωστόσο αφορούν και προορίζονται να ρυθμίσουν πολύ διαφορετικά αντικείμενα. Τούτο γίνεται ακόμη πιο εμφανές από τρία σημεία που αφορούν τη συνολική διάρθρωση και τη λογική που διέπει τις δύο πράξεις.

50. Πρώτον, ο ZDIJZ προβλέπει τη δυνατότητα ατομικής προσβάσεως σε συγκεκριμένα έγγραφα, κατόπιν ατομικής αιτήσεως που υποβάλλεται κατά περίπτωση. Αντιθέτως, ο κανονισμός 575/2013 επιβάλλει υποχρέωση γενικής δημοσιοποίησης ενός σημαντικού αριθμού πληροφοριακών στοιχείων που έχουν προκαθορισθεί από τον κανονισμό και που πρέπει να δημοσιοποιούνται μονομερώς (ήτοι χωρίς να απαιτείται η υποβολή αιτήσεως από κάποιον ενδιαφερόμενο), συστηματικώς, ετησίως (ή, αναλόγως της περιπτώσεως, συχνότερα) και, κατ' αρχήν, σε συγκεντρωτική μορφή, μέσω ενιαίας δημοσιεύσεως στο διαδίκτυο ή σε έντυπη μορφή.

51. Δεύτερον, όσον αφορά τις οντότητες που υπόκεινται σε υποχρεώσεις γνωστοποίησης, ο ZDIJZ έχει εφαρμογή γενικώς σε όλες τις οντότητες δημόσιου δικαίου καθώς και σε όλες τις ιδιωτικές οντότητες που βρίσκονται υπό τη δεσπίζουσα επιρροή οντοτήτων δημόσιου δικαίου, ενώ ο κανονισμός έχει εφαρμογή μόνο στα πιστωτικά ιδρύματα και στις επιχειρήσεις επενδύσεων.

52. Τρίτον, όσον αφορά τον σκοπό των υποχρεώσεων γνωστοποίησης, το άρθρο 1α, παράγραφος 6, του ZDIJZ ορίζει ότι «ο παρών νόμος αποβλέπει στη βελτίωση της διαφάνειας και στην υπεύθυνη διαχείριση των δημόσιων πόρων και των οικονομικών των επιχειρήσεων που βρίσκονται υπό τη δεσπίζουσα επιρροή οντοτήτων δημόσιου δικαίου» (η υπογράμμιση δική μου). Αντιθέτως, στην αιτιολογική σκέψη 68 του κανονισμού επισημαίνεται ότι «στόχος των απαιτήσεων δημοσιοποίησης θα πρέπει να είναι η παροχή στους συμμετέχοντες στην αγορά επακριβών και λεπτομερών πληροφοριών όσον αφορά το προφίλ κινδύνου κάθε μεμονωμένου ιδρύματος» (η υπογράμμιση δική μου).

53. Κατά την άποψή μου, το είδος δημοσιοποίησης που καθορίζεται με τον κανονισμό 575/2013 και το απεριόριστο δικαίωμα προσβάσεως που παρέχεται από τον ZDIJZ στηρίζονται σε διαφορετική λογική και επιδιώκουν διαφορετικούς σκοπούς, έχουν διατυπωθεί με διαφορετικό τρόπο και επιβάλλουν δικαιώματα και υποχρεώσεις σε διαφορετικά πρόσωπα. Αφορούν πολύ διαφορετικά ζητήματα.

16 Σημεία 11 και 16 των παρουσών προτάσεων.

54. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι οι ενιαίοι κανόνες για τις επιτρεπόμενες βάσει του άρθρου 432, παράγραφος 2, του κανονισμού εξαιρέσεις από τη δημοσιοποίηση, οι οποίοι συντάχθηκαν και διατυπώθηκαν στο συγκεκριμένο πλαίσιο στο οποίο εντάσσονται και για τον συγκεκριμένο σκοπό τον οποίον επιδιώκουν, δεν μπορούν να «εισαχθούν» στην εθνική νομοθεσία για την πρόσβαση σε έγγραφα, ήτοι στον ZDIJZ. Απλούστατα, δεν υπάρχει καμία σχέση, από απόψεως ουσίας και συστηματικής διαρθρώσεως, μεταξύ του κανονισμού και του ZDIJZ, για να δικαιολογηθεί τέτοιος περιορισμός.

55. Ένα παράδειγμα μπορεί να είναι χρήσιμο για να καταδείξει την αληθή (και προβληματική) φύση του επιχειρήματος στο οποίο στηρίζεται το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου. Φαντασθείτε ένα νομοθέτημα περί συστάσεως μιας εθνικής δημόσιας αρχής. Με την πράξη αυτή, με την οποία καθορίζονται οι αρμοδιότητες και η διακυβέρνηση του εν λόγω φορέα, ορίζεται επίσης ότι ο επίμαχος φορέας θα δημοσιεύει ετήσια έκθεση, η οποία θα περιλαμβάνει ορισμένων ειδών πληροφορίες που θα είναι διαθέσιμες σε όλους μέσω του ιστοτόπου του. Θα μπορεί, στην περίπτωση αυτή, ο εν λόγω δημόσιος φορέας να επικαλείται την ανωτέρω πράξη, προκειμένου να αρνηθεί την πρόσβαση σε συγκεκριμένη πληροφορία η οποία ζητείται από κάποιο άτομο δυνάμει της γενικώς ισχύουσας νομοθεσίας περί προσβάσεως στα έγγραφα, με το επιχείρημα ότι, επειδή ο νομοθέτης δεν περιέλαβε την εν λόγω κατηγορία πληροφοριών στον κατάλογο πληροφοριών που δημοσιεύεται αυτομάτως σε ετήσια βάση, απέκλεισε εντελώς τη δυνατότητα γνωστοποίησης της εν λόγω πληροφορίας σε μεμονωμένες περιπτώσεις;

56. Η απάντηση είναι βεβαίως αρνητική. Το γεγονός ότι δύο πλοία συναντώνται τη νύχτα και μάλιστα ανταλλάσσουν σήματα μεταξύ τους σαφώς και δεν σημαίνει (χωρίς περαιτέρω σαφείς ενέργειες) ότι το ένα ασκεί έλεγχο επί του άλλου.

57. Επιβάλλεται να γίνουν τρεις καταληκτικές παρατηρήσεις, προκειμένου να ληφθούν υπόψη όλα τα επιχειρήματα του αιτούντος δικαστηρίου και να παρασχεθεί πλήρης συνδρομή προς το Δικαστήριο, για την περίπτωση που στο πλαίσιο του δεύτερου ερωτήματος απαιτηθεί τέτοια συνδρομή, πέραν όσων έχουν ήδη εκτεθεί.

58. Πρώτον, στο προδικαστικό ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο δεν μνημονεύει μόνο το άρθρο 432, παράγραφος 2, αλλά και το άρθρο 446 του κανονισμού 575/2013. Η διάταξη αυτή, η οποία επιγράφεται «Λειτουργικός κίνδυνος», θεσπίζει, κατ' ουσίαν, υποχρέωση δημοσιοποίησης των μεθόδων αξιολόγησής των απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων για λειτουργικό κίνδυνο που εφαρμόζει κάθε ίδρυμα¹⁷.

59. Ωστόσο, πέραν της παραπομπής στη διάταξη αυτή, το αιτούν δικαστήριο δεν διευκρινίζει περαιτέρω για ποιον λόγο η σλοβένικη νομοθεσία θα μπορούσε να μη συνάδει με την εν λόγω διάταξη. Φρονώ ότι η διάταξη αυτή δεν ασκεί επιρροή επί του ήδη συναχθέντος γενικού συμπεράσματος όσον αφορά το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα. Σε κάθε περίπτωση, μπορεί να υπομνησθεί ότι το άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο καθορίζει το περιεχόμενο των αιτήσεων προδικαστικής αποφάσεως, ορίζει, στο στοιχείο γ', ότι οι αιτήσεις αυτές πρέπει, μεταξύ άλλων, να περιλαμβάνουν «έκθεση των λόγων που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει ερωτήματα ως προς την ερμηνεία ή το κύρος ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, καθώς και της κατά τη γνώμη του σχέσεως μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας». Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο δεν τήρησε την εν λόγω υποχρέωση, εκτιμώ ότι το εν λόγω σκέλος του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος είναι απαράδεκτο¹⁸.

17 Το εν λόγω άρθρο έχει ως εξής: «Τα ιδρύματα δημοσιοποιούν τις μεθόδους αξιολόγησης των απαιτήσεων ιδίων κεφαλαίων για λειτουργικό κίνδυνο που εφαρμόζονται στο ίδρυμα: περιγραφή της μεθόδου του άρθρου 312, παράγραφος 2, εφόσον χρησιμοποιείται από το ίδρυμα, περιλαμβανομένης της ανάλυσης των κατάλληλων εσωτερικών και εξωτερικών παραγόντων που λαμβάνονται υπόψη στη μέθοδο μέτρησης του ιδρύματος, και σε περίπτωση μερικής χρήσης, το πεδίο εφαρμογής των διαφόρων μεθόδων που χρησιμοποιούνται».

18 Βλ. προσφάτως, επί παραδείγματι, απόφαση της 2ας Ιουλίου 2015, Gullotta και Farmacia di Gullotta Davide & C. (C-497/12, EU:C:2015:436, σκέψεις 17 έως 21).

60. Δεύτερον, το αιτούν δικαστήριο μνημονεύει το άρθρο 450 του κανονισμού 575/2013 ως μια ακόμη πηγή πιθανής αντιθέσεως του ZDIJZ προς το δίκαιο της Ένωσης. Η διάταξη αυτή, η οποία επιγράφεται «Πολιτικές αποδοχών», θεσπίζει υποχρέωση δημοσιοποίησης ορισμένων πληροφοριών σχετικών με την πολιτική και πρακτική αποδοχών του κάθε ιδρύματος για τις κατηγορίες εκείνες των μελών του προσωπικού των οποίων οι επαγγελματικές δραστηριότητες έχουν ουσιώδη επίπτωση στο προφίλ κινδύνου του ιδρύματος.

61. Στο πλαίσιο αυτό, κρίνω σκόπιμο να επισημάνω ότι η Σλοβένικη Κυβέρνηση επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ο κατάλογος των δεδομένων που ζητήθηκαν από τη δημοσιογράφο περιλάμβανε πληροφορίες που δεν σχετίζονταν με την πολιτική αποδοχών της NKBM, αλλά μόνο με συμβάσεις συναφθείσες με τρίτους, οι οποίες δεν αφορούν την πολιτική αποδοχών της NKBM. Συνεπώς, καθότι το αιτούν δικαστήριο δεν παρέσχε περαιτέρω διευκρινίσεις, φαίνεται ότι η μνεία του άρθρου 450 του κανονισμού δεν είναι κρίσιμη για την υπόθεση της κύριας δίκης.

62. Τρίτον και τελευταίο, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ρητώς, στο τέλος του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, ότι το ερώτημα αυτό τίθεται όταν «δεν πρόκειται για περίπτωση που εμφανίζει διασυννοριακά στοιχεία». Τούτο αντιφάσκει προς το ότι η διάταξη περί παραπομπής αναφέρει, σε συνάρτηση με τα προβληθέντα από την NKBM επιχειρήματα, ότι «[τ]ο διασυννοριακό στοιχείο συνίσταται στο γεγονός ότι η [NKBM] έχει θυγατρική με έδρα στη Βιέννη [Αυστρία] (Adria Bank AG)». Επίσης, με τη διάταξη περί παραπομπής επισημαίνεται ότι η NKBM ανήκει επί του παρόντος σε επιχείρηση προερχόμενη από άλλο κράτος μέλος, η οποία όμως δεν κατονομάζεται. Τούτο ενδέχεται, κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, να είναι κρίσιμο προκειμένου να γίνει εκτίμηση των κανόνων της σλοβένικης νομοθεσίας υπό το πρίσμα των κανόνων για το δικαίωμα εγκαταστάσεως (άρθρο 49 ΣΛΕΕ), την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (άρθρο 56 ΣΛΕΕ) ή την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (άρθρο 63 ΣΛΕΕ), καθώς και για την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

63. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο σπεύδει στη συνέχεια να σημειώσει ότι το ερώτημα που αφορά τις θεμελιώδεις ελευθερίες «τίθεται μόνον υποθετικά», καθότι, κατά τον κρίσιμο χρόνο, η NKBM δεν ανήκε σε επιχείρηση άλλου κράτους μέλους. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επιμένει ότι πρέπει να δοθεί απάντηση στο εν λόγω ερώτημα, «δεδομένου ότι αυτό δεν υποβάλλεται αυτοτελώς αλλά συνδέεται στενά με τα αποτελέσματα της ελάχιστης εναρμονίσεως που επιτρέπει η οδηγία 2003/98».

64. Λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών που παρουσιάστηκαν το αιτούν δικαστήριο καθώς και της παραδοχής ότι το εν λόγω τμήμα του ερωτήματος είναι υποθετικό, έχω την άποψη ότι παρέλκει η εξέταση του ζητήματος τυχόν περιορισμών των θεμελιωδών ελευθεριών¹⁹. Κατά μείζονα δε λόγο δεν απαιτείται να δοθεί απάντηση διότι δεν έχει υποβληθεί συγκεκριμένο ερώτημα ως προς το ζήτημα αυτό.

V. Πρόταση

65. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Vrhovno sodišče Republike Slovenije (ανώτατο δικαστήριο της Δημοκρατίας της Σλοβενίας) ως εξής:

- Δεν αντιβαίνει στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο γ', της οδηγίας 2003/98/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Νοεμβρίου 2003, για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2013/37/ΕΕ του

¹⁹ Το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ως απαράδεκτα (βάσει της πάγιας νομολογίας κατά την οποία η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δεν δικαιολογείται από τη διατύπωση συμβουλευτικών γνώμων επί γενικών ή υποθετικών ζητημάτων, αλλά από την αδήριτη ανάγκη αποτελεσματικής επίλυσεως μιας ένδικης διαφοράς που αφορά το δίκαιο της Ένωσης) ερωτήματα τα οποία το αιτούν δικαστήριο χαρακτηρίζει ως αμιγώς υποθετικής φύσεως στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης της οποίας έχει επιληφθεί: βλ. επί παραδείγματι, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2016, Private Equity Insurance Group (C-156/15, EU:C:2016:851, σκέψεις 56 έως 59).

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για την τροποποίηση της οδηγίας 2003/98, εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία επιτρέπει την απεριόριστη (απόλυτη) πρόσβαση σε ορισμένες πληροφορίες που αφορούν συμβάσεις σχετικές με δικαιώματα του δημιουργού και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, αποκλειστικά και μόνο σε σχέση με φορείς που τελούν υπό τη δεσπόζουσα επιρροή του κράτους.

- Δεν αντιβαίνει στον κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012, ιδίως δε στο άρθρο 432, παράγραφος 2, αυτού, εθνική νομοθεσία, όπως η επίμαχη της κύριας δίκης, η οποία επιβάλλει σε τράπεζα που τελεί υπό τη δεσπόζουσα επιρροή οντότητας δημοσίου δικαίου την υποχρέωση να δημοσιοποιεί ορισμένες πληροφορίες σχετικές με συμβάσεις συναφθείσες για την παροχή συμβουλευτικών και δικηγορικών υπηρεσιών και υπηρεσιών διανοητικής φύσεως χωρίς να προβλέπει καμία εξαιρέσεως από την εν λόγω υποχρέωση.